

चतुर्दशः पाठः

पञ्चमीविभक्तिप्रयोगः - (पञ्चमा विजेत्रि व्यवहार)

पश्यतु वदतु- देख, कूह



वृक्षात् फलानि पतन्ति ।



बालः वाहनात् अवतरति ।



नलिकायाः जलं निपतति ।



महिला नद्याः जलम् आनयति ।

उच्चैः पठतु - बङ्गपाणिरे पढ़ ।

- ❖ अभिनेता विदेशात् आगच्छति ।
- ❖ वृष्टिः आकाशात् पतति ।
- ❖ वानरः वनात् आगच्छति ।
- ❖ जनकः नौकायाः अवतरति ।
- ❖ पुष्पं तरोः पतति ।

शब्दार्थः - बाहनात् - गाढ़िरु, नोकायाः - नोकारु, उरोः - गङ्गरु ।

- ❖ तैलं कूप्या: स्वति ।
- ❖ पर्वतेभ्यः: नद्यः प्रवहन्ति ।
- ❖ नेत्राभ्याम् अश्रूणि पतन्ति ।
- ❖ सा हस्ताभ्यां कङ्कणानि निष्कासयति ।
- ❖ फलेभ्यः: बीजानि प्राप्नुमः ।
- ❖ बालाः नदीभ्यः: जलानि आनयन्ति ।
- ❖ पुत्राः जनकेभ्यः: स्नेहं प्राप्नुवन्ति ।

अवधेयम् (मन्त्ररूप)

प्रथमाविभक्तिः

एकवचनम्

घटः

हस्तः

पेटिका

लेखनी

गुरुः

धेनुः

वधूः

वनम्

एकवचनम्

घटात्

हस्तात्

पेटिकायाः

लेखन्याः

गुरोः

धेनोः / धेन्वाः

वध्वाः

वनात्

पञ्चमीविभक्तिः

द्विवचनम्

घटाभ्याम्

हस्ताभ्याम्

पेटिकाभ्याम्

लेखनीभ्याम्

गुरुभ्याम्

धेनुभ्याम्

वधूभ्याम्

वनाभ्याम्

बहुवचनम्

घटेभ्यः

हस्तेभ्यः

पेटिकाभ्यः

लेखनीभ्यः

गुरुभ्यः

धेनुभ्यः

वधूभ्यः

वनेभ्यः

शब्दार्थ : कूप्याः - बोठलरू, नेत्राभ्याम् - आङ्गूष्ठ, पंक्लेभ्याः - पंक्लरू, जनकेभ्याः - बापाङ्गतारू, निष्काष्पृष्ठि - बाहारकरुच्छि, प्राप्तुमाः - आम्बेमाने पात्रान्त्र, प्राप्तुवृष्टि - पाथान्त्रि / लाभकरुच्छि ।

अभ्यासः (अभ्यास)



१. शून्यस्थानानि पूरयतु (शून्यपञ्चान् पूरण कर)

- क) देशात्, देशाभ्याम् _____ ।
- ख) _____ लताभ्याम्, लताभ्यः ।
- ग) _____ वधूभ्याम्, वधूभ्यः ।
- घ) गुरोः _____ गुरुभ्यः ।
- ङ) नद्याः, नदीभ्याम् _____ ।

२. मातृभाषया अर्थं लिखतु । (मातृभाषारे अर्थं लेख)

हस्ताभ्याम्, पर्वतेभ्यः, जनकात्, घटात्, धेनोः ।

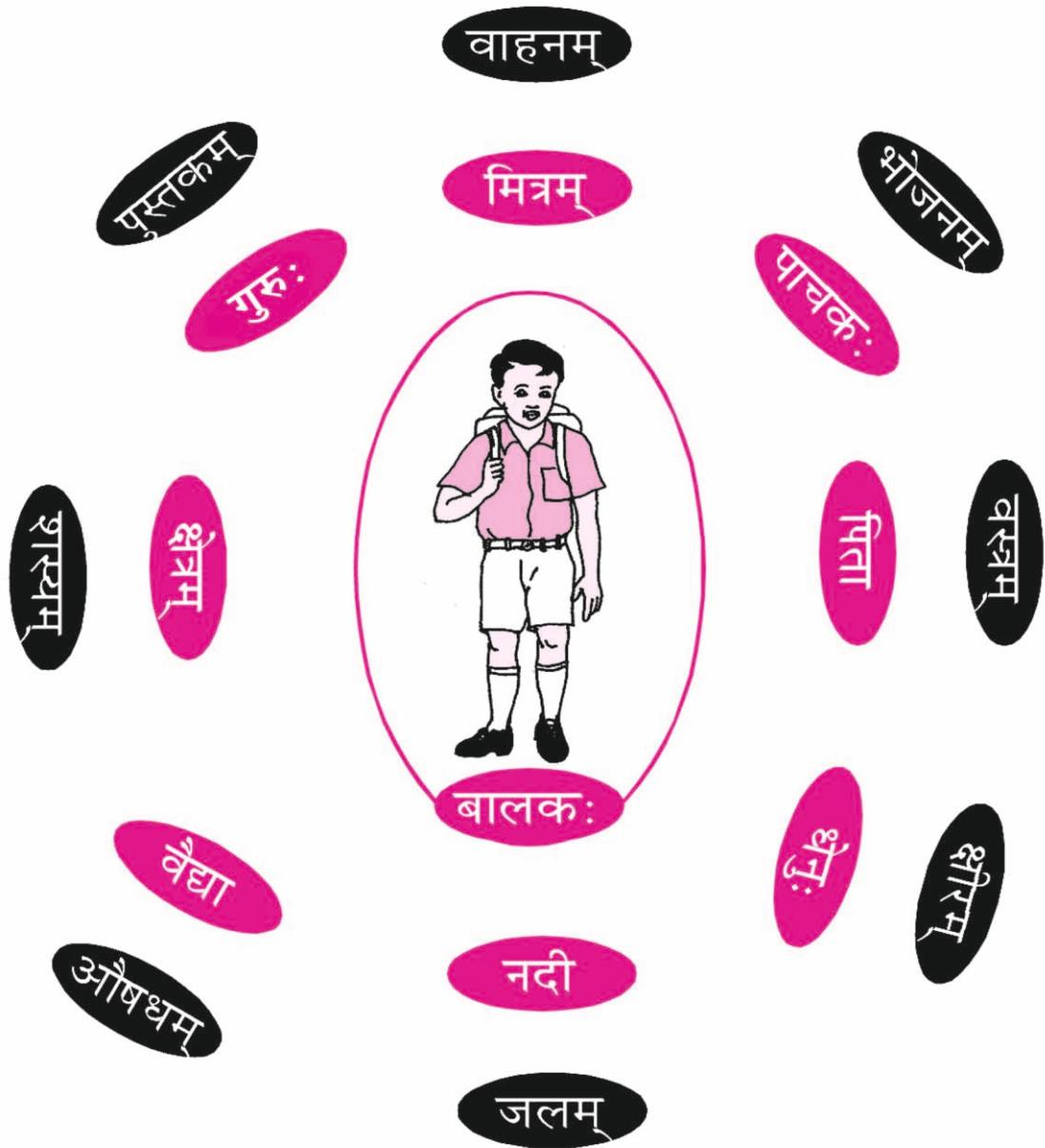
३. संस्कृतेन लिखतु । (षंषुचरे लेख)

नदीमानकंरु, पङ्करु, आङ्गदुलटिरु, उङ्गारु, आकाशरु ।

४. कोष्ठकस्थानां शब्दानां साहाय्येन वाक्यानि लिखतु ।

अश्वः	वृक्षात्	पतति
नदी	आकाशात्	आगच्छति
फलम्	ग्रामात्	वहति
वृष्टिः	पर्वतात्	

५. चित्रं पश्यतु, बालकः कस्मात् किं स्वीकरोति इति लिखतु ।
 (चित्रे देख पिलाटि काहाठारु क'ण गुह्यता करुच्छि लेख ।)



यथा - बालकः मित्रात् वाहनं स्वीकरोति ।

६. शून्यस्थाने उचितं पदं लिखतु - (शृन्मप्यानरे शुद्धि पद लेख)

- क) _____ जनाः भारतम् आगच्छन्ति ।
- ख) पक्षिणः _____ सरोवरम् आगच्छन्ति ।
- ग) _____ पर्णानि पतन्ति ।
- घ) _____ प्रकाशः आगच्छति ।
- ड) महान् वृक्षः _____ उद्भवति ।
(बीजात्, लताभ्यः, सवितुः, विदेशात्, दूरात्)

त्रूमपाइँ काम - एहि पाठरु १०ठि षांकुष बाक्य सुन्दर अक्षररे खातारे
लेखू शिक्षकज्ञु देखाअ ।
